

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

21 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste verklaring is:

- De eerste twee maatregelen betekenen een vermindering van het belastingvoordeel voor mensen met de hoogste inkomens / leiden tot een toename van de belastingontvangsten van de overheid 1
- Met de verkregen toename van de belastingontvangsten kan de overheid de verlaging van het marginale belastingtarief voor de middelste inkomensschijf compenseren 1

Opgave 5 Pensioen: inpakken en wegwezen

22 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$$\frac{480}{200.000} \times 100\% = 0,24\%$$

Bij 0,24% maandelijkse uitkering kan 60% van de pensioenwaarde ineens opgenomen worden. Dat is $0,60 \times \text{€ } 200.000 = \text{€ } 120.000$.

23 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juiste verklaring is:

Consumptie tijdens de werkzame fase van het leven wordt opgeofferd voor consumptie na het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

24 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste uitleg is:

- Het pensioenfonds kan de pensioenwaarde beleggen tot de maandelijkse uitkeringen gedaan moeten worden 1
- De daling van het rendement zorgt ervoor dat er in de toekomst minder vermogen beschikbaar is voor de uitkeringen 1

25 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juiste uitleg is:

Als pensioenen uitsluitend worden uitgekeerd als een maandelijks bedrag tot aan het levenseinde, zijn pensioendeelnemers die vroeg overlijden voor het pensioenfonds een financiële 'meevaller'. Als deze mensen kunnen kiezen om hun hele pensioendeel ineens te ontvangen is dat in verhouding duur voor het pensioenfonds.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

26 maximumscore 1

mannen

Een voorbeeld van een juiste toelichting is:

De demografisch bepaalde levensverwachting van mannen is lager dan die van vrouwen (zodat voor mannen de uitkeringsperiode gemiddeld korter is).

27 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste verklaring is:

Meer mensen verwachten dat ze geen 75 jaar oud worden dan op basis van objectieve cijfers wordt voorspeld. Deze mensen zullen eerder kiezen voor een vast bedrag ineens (omdat zij inschatten dat ze daarmee in totaal tot hun overlijden over een hoger inkomen kunnen beschikken). Een deel zal toch een hogere leeftijd bereiken dan door henzelf verwacht, en loopt dan de kans dat het resterende pensioenbedrag ontoereikend zal zijn om de gewenste levensstandaard te kunnen behouden.

Opgave 6 Overheid in de greep van markten

28 maximumscore 1

Voorbeelden van een juiste oorzaak zijn:

- Op de arbeidsmarkt is sprake van cao's / langlopende contracten. (Hierdoor kunnen op korte termijn de lonen niet neerwaarts worden aangepast aan veranderende marktomstandigheden.)
- De overheid kan met regelgeving de mogelijkheden voor neerwaartse loonaanpassingen beperkt hebben (zoals wettelijk minimumloon).

29 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste uitleg is:

- Een verslechtering van de concurrentiepositie kan hebben geleid tot vermindering van de vraag op de goederenmarkt, tot afname van de productie en tot vermindering van de vraag naar arbeid, waardoor (bij starre lonen) werkloosheid ontstaat 1
- Als gevolg van werkloosheid kunnen inkomens wegvallen, waardoor de overheid minder belasting binnenkrijgt / meer uitkeringen moet verstrekken, met als gevolg een toename van het overheidstekort 1

economie vwo

Centraal examen vwo

Tijdvak 1

Correctievoorschrift

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor vwo,

Bij het centraal examen economie vwo:

Op **pagina 9, vraag 20**, bij de **tweede deelscore** moet het scorepunt altijd worden toegekend, ongeacht of er wel of geen antwoord is gegeven, en ongeacht het gegeven antwoord.

Toelichting:
Dit antwoord blijkt discutabel.

Voor het eerste deelscorepunt moet het correctievoorschrift worden toegepast.

en

Op **pagina 10, vraag 24**, bij de **eerste deelscore** moet het scorepunt altijd worden toegekend, ongeacht of er wel of geen antwoord is gegeven, en ongeacht het gegeven antwoord.

Toelichting:
De vraagstelling is onvoldoende duidelijk.

Voor het tweede deelscorepunt moet het correctievoorschrift worden toegepast.

Ik verzoek u dit bericht door te geven aan de correctoren economie vwo.

Namens het College voor Toetsen en Examens,

drs. P.J.J. Hendrikse,
voorzitter